

De oleander is nu zo goed als uitgebloeid. Het is een rijk vertakte, bossige, 2 tot 6 m hoge struik of boom die giftig melksap bevat in alle delen van de plant. De plant heeft geurige bloemen. Ze heeft roodachtige bruine vruchten met een lengte van 8 tot 10 cm, die bij rijpheid

openklappen. De oleander komt voor op stenige gronden, overstroomde oevers en in periodiek droge beekbeddingen. De bladeren zijn het giftigst. 100 gram is voldoende om een paard te doden. Alexander De Grote gebruikte de oleander, op zijn veldtochten, als gifplant. In India en Sri Lanka komen opzettelijke zelfdodingen met oleander nog regelmatig voor.

De Samariakloof is sedert 1962 een Nationaal Park. Het is de langste bewandelbare kloof van Europa. Op sommige plaatsen zijn de wanden meer dan 500 m hoog.

Vijencactussen komen veelvuldig voor op de eilanden van de Middellandse Zee. Deze cactussen dienen als gastheer voor de cochenilleluis. Uit het lichaamsvocht van de luis wordt de kleurstof karmijn gewonnen. Deze kleurstof wordt onder andere gebruikt in levensmiddelen (worst, pastei, krab, zoetwaren, marmelade) en in cosmetica (lippenstift en

rouge). Ook in enkele drankjes wordt karmijn terug gebruikt, onder andere in campari. Tot de 19de eeuw was karmijn erg in trek. Nadien werd karmijn vervangen door kunstmatige producten maar ondertussen is er terug een heropleving van de vraag naar karmijn omdat kunstmatige kleurstoffen als mogelijk kankerverwekkend wordt beschouwd. Voor 1 kg karmijn heeft men ongeveer 140.000 luizen nodig.

Elke ochtend om 06.00 uur beslist de overheid of ze al dan niet de kloof zullen openstellen voor het publiek. Bij het minste vermoeden dat er een onweer kan plaatsvinden blijft de kloof gesloten. De kloof blijft ook gesloten wanneer de zee te woelig is en de ferry's mogelijks niet aanmeren in Agia Roumeli, het eindpunt van de Samaria-kloof.

De weerkundige dienst van Kreta volgt het weer op van minuut tot minuut. Als er zich toch plots een onweer ontwikkelt in de buurt van Kreta wordt de Samaria-kloof meteen geëvacueerd. Eerst worden de mensen die zich in de buurt van de IJzeren Poort bevinden naar hoger gelegen gebied gebracht. Als er boven de kloof een onweer uitbarst dan stijgt het waterpeil zienderogen, meters hoog, ter hoogte van de IJzeren Poort.

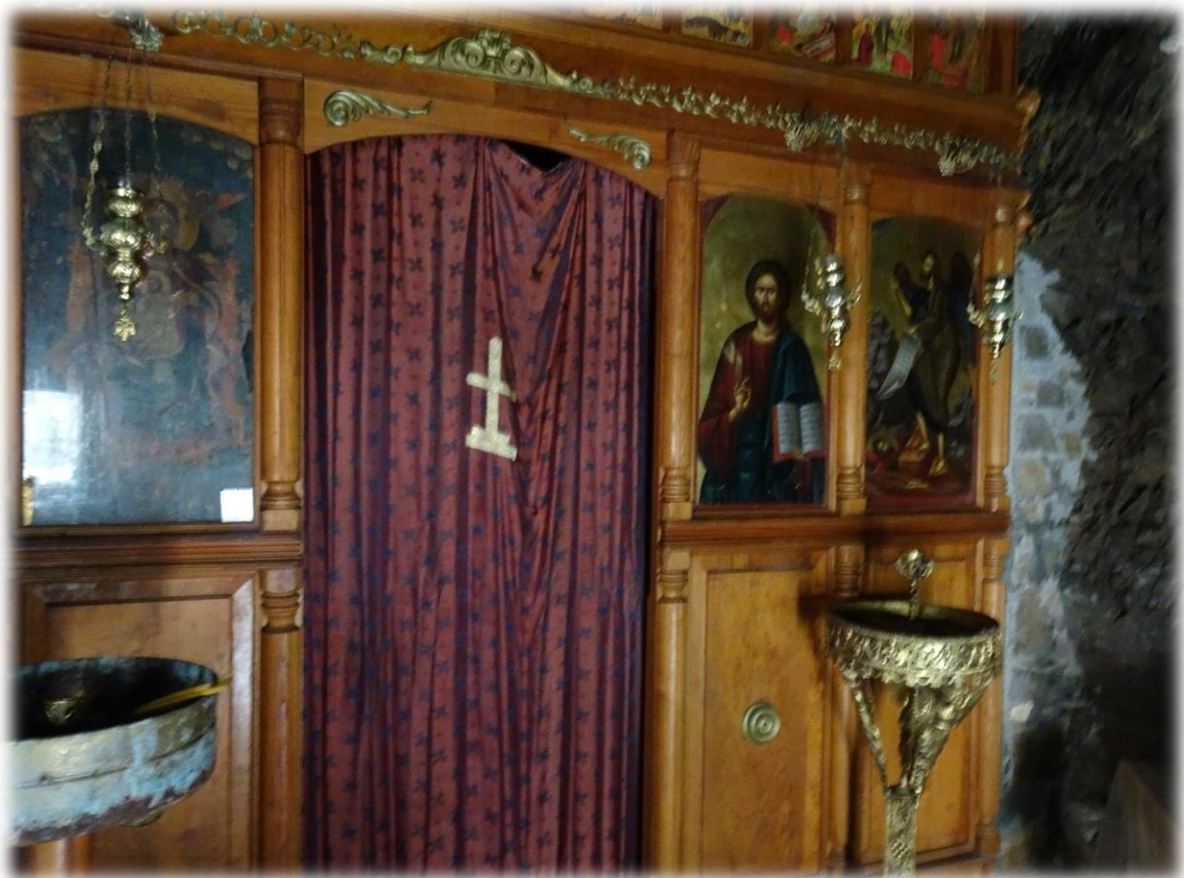
Het smalste gedeelte, zie foto's hierboven, noemt men de IJzeren Poort maar daar is nooit een poort geweest en niemand weet nog vanwaar deze benaming afkomstig is. Op deze plaats is de kloof minder dan 4 m breed.

Het riviertje van de Samariakloof levert het drinkwater voor het dorp op het einde van de kloof, Agia Roumeli.

De Samaria-kloof is open van 1 mei tot half oktober. In de wintermaanden is de kloof gesloten. Boven ligt er immers sneeuw en in de rivierbedding is er dan te veel water.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog wist de Griekse regering op voorhand dat de Duitsers hun land gingen binnenvallen. De tactiek van de Duitsers bestond er in om meteen alle havens te bezetten zodanig dat ze de regeringsleden konden arresteren. De voltallige Griekse regering wist echter te ontsnappen via de Samaria-kloof. In Agia Roumeli stond er een Engelse onderzeeër hen op te wachten en werd de Griekse regering overgebracht naar Engeland.

Gemiddeld 3.000 mensen dalen per dag de kloof af . De Samariakloof is sedert 1962 een Nationaal Park. Het is de langste bewandelbare kloof van Europa. De Gorge du Verdon (Frankrijk) is nog iets langer maar deze kloof is niet helemaal begaanbaar.

De boer kan hier geen tractor gebruiken. Hij werkt hier nog op de aloude manier. Maar ik zie een doos van Zanusi, zou het misschien een bestelling zijn van Bol.com of van Coolblue? Dit zijn enkele foto's van vorige jaren.

De Samaria-kloof is zo'n 14 miljoen jaar geleden ontstaan. Door erosie werd de kloof steeds dieper. In 1962 is de Samariakloof tot nationaal park bestempeld, vanwege de bijzondere planten en zeldzame dieren. (zoals de bedreigde Kri-Kri-geit).

Boven het dorp op een heuvel zijn nog restanten zichtbaar van een Turks fort. Vanaf het fort heb je een prachtig uitzicht op de Samaria-kloof, het dorp Agia Roumeli, diverse stranden en de zee.

Agia Roumeli telt slechts 100 permanente inwoners. Je kan er niet geraken met de auto, enkel te voet via de Samaria-kloof of met de boot.

Agia Roumeli is ook de plek van de antieke Dorische stad en religieus centrum Tarra waarvan de restanten ten oosten van het dorp liggen. Tijdens de Romeinse overheersing was het een onafhankelijke stad die zijn eigen munten sloeg (met aan een kant een geit en aan de andere kant een bij). Ook waren er grote tempels in Tarra te vinden. Tijdens opgravingen op de kust bij het moderne dorp Agia Roumeli werd de site van de begraafplaats van Tarra gevonden.

Het is waarschijnlijk dat ook de haven van Tarra hier in de omgeving was, maar in de tussenliggende tijd is de kustlijn veranderd als gevolg van aardbevingen en door andere natuurlijke oorzaken. In het Archeologisch Museum in Chania is een grafsteen te zien die in het gebied van Agia Roumeli is gevonden, waarop de typische Minoïsche dubbele bijen zijn afgebeeld, waaruit men kan veronderstellen dat de Minoïsche godsdienst nog een tijd lang heeft voortbestaan nadat zijn beschaving al was verdwenen.

Ook geiten zoeken de schaduw op. De Samaria-kloof krijgt per jaar 350.000 bezoekers over de vloer. In de winter is ze niet begaanbaar.

Wij keren terug naar Sougia met onze privéboot.

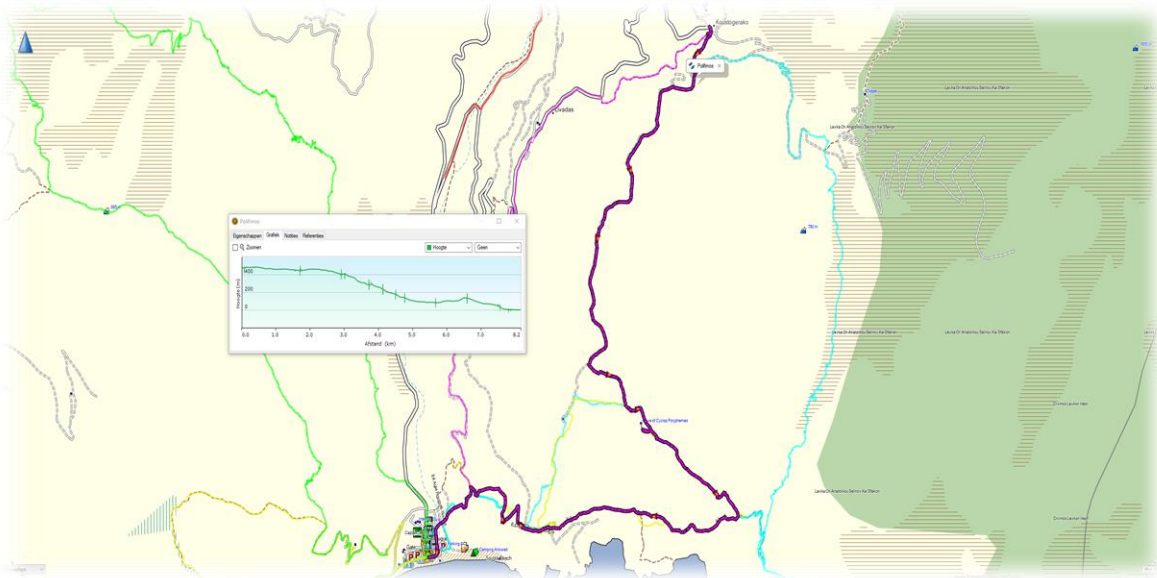
Als men op internetforums gaat kijken dan leest men verschrikkelijke verhalen over de Samaria-kloof. Evenwel is deze wandeling niet zo moeilijk als velen beweren. Aan de schoenen en de wandeluitrusting kan je zien dat zowat 70% van de mensen die de kloof afdalen geen echte wandelaars zijn maar zwembadtoeristen die dan op het einde van hun

verlof de Samaria-kloof willen afdalen omdat nu eenmaal iedereen het doet. Het zijn uiteraard die mensen die onderweg in de problemen komen. Van onze groep heeft niemand problemen gehad.

Vrijdag 11 juni 2021

Soort : Wandeling in lijn
Plaats : Polifymos (Sougia)
Afstand : 10 km
Stijgen : 600 m
Dalen : 600 m
Duur : 6 uur

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden hier in de streek veel mannen opgepakt waarvan de Duitsers dachten dat ze iets te maken hadden met het verzet. De opgepakte mannen werden overgebracht naar het concentratiekamp Mauthausen in Oostenrijk. Aan de rand van Sougia staat er een wit marmeren gedenksteen met de namen van de gedeporteerden die het niet hebben overleefd. De grootvader van Stefanos (de uitbater van het winkeltje in Sougia) werd eveneens opgepakt maar heeft Mauthausen overleefd. De man had in het geheel niets te maken met het verzet.

Ook hier een herdenkingskapelletje voor een jonge twintiger die tijdens de oorlog werd doodgeschoten op verdenking van samenzwering.

Deze stoere man, geboren en getogen in Koutogerako, heeft met zijn leger van 1526 tot 1528, gevochten tegen indringers. Zijn naam kan ik echter niet uitspreken, laat staan dat ik hem zou kunnen schrijven.

Vandaag doen we een luswandeling, van in Sougia, naar de Polifimosgrot. Evenals vrijwel iedere andere Kretenzische grot heeft ook de Polifimosgrot, gelegen hoog boven de baai van Sougia, een legendarische geschiedenis.

Een nogal diepe put met een serieuze diameter (krijg de put niet volledig op de foto),
momgelijks is dit een oude krater.

Van de vier op Kreta bekende soorten cistusrozen speelt de Kretenzische cistusroos (*Cistus Creticus*) een bijzondere rol. Ze is makkelijk te herkennen aan haar roze bloemblaadjes, die er altijd enigszins verkreukeld uitzien.

Kreta telt ongeveer 600.000 inwoners en is het grootste Griekse eiland. De Kretenzische flora is uitzonderlijk divers, er groeien maar liefst 2.170 verschillende soorten planten en bloemen,

waarvan 311 die nergens anders in Griekenland voorkomen en nog eens 57 Aziatische soorten die elders in Europa onbekend zijn.

Kreta is ontstaan door de botsing van twee tektonische platen (de Europese en de Afrikaanse tektonische plaat). Door deze krachten zijn in der loop van miljoenen jaren scheuren ontstaan in de korst. Deze scheuren bevatten veel kalksteen en marmer. Door regenwater, smeltwater en een constante opwaartse druk zijn er kloven en grotten ontstaan op Kreta.

Op Kreta leven niet veel verschillende soorten dieren. Veel dieren, o.a. konijnen, hazen en dassen, zijn zeldzaam geworden door jacht. Hagedissen en gekko's zijn veelvuldig aanwezig op Kreta. Schorpioenen en niet giftige slangen komen ook voor, maar zijn bang voor de mens en worden door toeristen weinig gezien. De steek van de schorpioen is zeer pijnlijk maar niet dodelijk.

De legende zegt dat de eenogige cycloop Polifimos, als schaapherder in de grot zou hebben gewoond. De held Odysseus komt in een van zijn omzwervingen terecht op het eiland der cyclopen (eenogige reuzen). Hij wordt met 12 van zijn mannen gevangen genomen hier in deze grot. De reus houdt wel van iets anders dan een schapenboutje. Elke avond en ochtend eet de reus twee mannen op van de groep van de held; daarom bedenkt de held een list. De held voert de reus dronken en op de vraag van de reus hoe de held heet, antwoordt de held

“Niemand”. Als de reus, versuft van de wijn en het eten, in slaap valt steken de mannen met een brandende, gepunte staak het oog van de reus uit. Woedend van de pijn wordt de reus wakker. Hij roept om hulp naar de andere cyclopen. Zij komen op het kabaal af en vragen hem wat er gaande is. De reus antwoordt; “Niemand heeft mijn oog uitgestoken en Niemand is ontsnapt. Ik ben op Niemand boos. De cyclopen denken dat Polifimos gek geworden is en vertrekken. De held Odysseus kan ontsnappen met zijn mannen.

Een theorie is dat de Grieken olifantschedels hebben gevonden en ze aanzagen voor de schedels van reuzen met één groot oog in het voorhoofd. Olifantschedels hebben geen duidelijk herkenbare oogkassen. Ze hebben echter wel een grote neusholte op de plaats van de slurf. En lang geleden leefden er inderdaad olifanten op Kreta.

Een jonge man, 22 jaar, was op deze plaats met zijn kudde schapen en werd doodgeschoten door de Duitsers, tijdens de Tweede Wereldoorlog omdat men hem aanzag voor een verzetsstrijder.

Kreta kent een rijke historie. Op het eiland is dit zichtbaar in alle opgravingen die je kunt bezoeken tijdens een vakantie. De eerste tekenen van bewoning dateren uit 6500 v Chr. toen de volkeren uit Klein-Azië zich vestigden op Kreta. Rond 3300 v Chr. vestigde de Minoïsche

beschaving zich op Kreta en brachten zeevaarders, landbouwers en handelaren voort. Waarschijnlijk kwam er een einde aan deze beschaving door een verwoestende aardbeving en een vulkaanuitbarsting.

Na onze wandeling gaan we wat drinken in de bar “Polifimos”.

Zaterdag 12 juni 2021

Vandaag keren we terug huiswaarts. Maar doordat we een late vlucht hebben kunnen we eerst nog de stad Chania bezoeken.

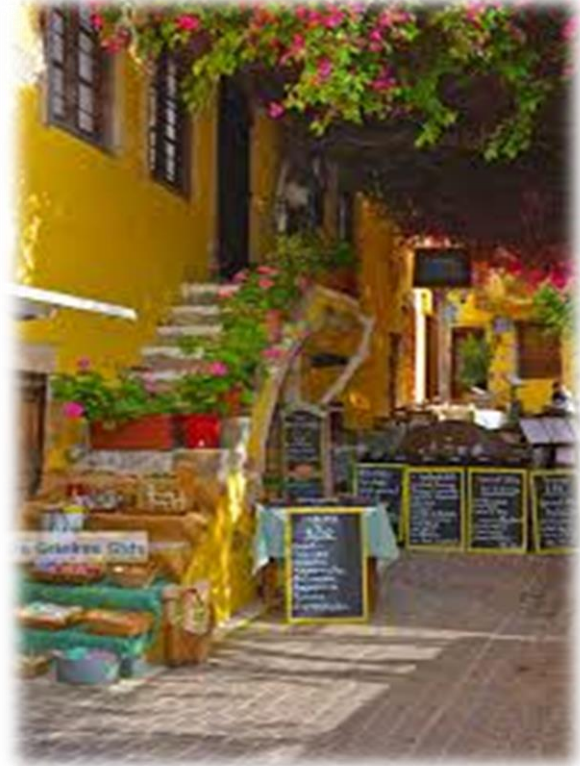
Ons laatste ontbijt bij Wanda. Ons punt van afspraak is veelal voor het hotel onder de moerbeiboom voor het hotel. De boom heeft zwarte rijpe bessen. Er zijn echter ook soorten

met rode en met witte bessen maar de zwarte bessen worden het meest gewaardeerd. De moerbeï wordt gebruikt in gebak, wijn, jam en men kan er zelfs moerbeïwodka van maken. De rijpe vruchten, die vlekken kunnen veroorzaken, bevatten aanzienlijke hoeveelheden resveratrol, dat ook in druiven voorkomt. Daarvan wordt beweerd dat het goed is tegen kanker en hart- en vaatziekten. De bast wordt gebruikt om papier van te maken. De bladeren van de witte moerbeï is het enige voedsel van de zijderups, die wordt gekweekt ten behoeve van de zijdeproductie.

De Mitropolis kathedraal ligt aan een plein in de drukke Halidon Street (een winkelstraat in het centrum van Chania). Dit is de belangrijkste straat van het centrum, die rechtstreeks naar de haven loopt. De Mitropolis kerk is de zetel van de aartsbisschop. Deze kerk stamt uit het einde van de 19e eeuw en zij is gebouwd door een moslim die de Heilige Maagd Maria op deze wijze wilde bedanken voor het genezen van zijn zoon. Schuin tegenover de Mitropolis kerk vind je het Archeologische Museum van Chania.

In 1913 werd Kreta opgenomen in het koninkrijk Griekenland. In de grote Wereldoorlogen vochten de Kretenzers voor Griekenland en werden de Duitsers verdrongen van Kreta. Kreta is momenteel een van de meest welvarende delen van Griekenland, mede door het toerisme.

Op Kreta is de bevolking overwegend Grieks Orthodox. Daar hechten de bewoners ook een grote waarde aan. Ook zijn de Kretenzers trots op hun Griekse taal. Dus als je naar Kreta op vakantie gaat, doe je de Kretenzers eer aan door een paar woordjes Grieks te spreken.

Een opvallend bouwwerk aan de haven van Chania is de Janitsaren moskee. Dit is het oudste nog bestaande gebouw van Kreta. De moskee stamt uit de zeventiende eeuw en herinnert hedendaagse toeristen aan het feit dat Kreta ooit bezet was door de Turken. Tegenwoordig

wordt het gebouw niet meer gebruikt als moskee. In het gebouw vinden exposities en marktjes plaats. De moskee heeft nooit een minaret gehad.

In de haven ligt er een boot die sponsen te koop aanbiedt. Ze zeggen dat de sponsen uit de zee komen rond Kreta maar dat is niet zo. Ze komen uit de buurt van Cyprus. Rond Kreta zijn alle sponsen uitgestorven. Denk ook twee keer na voor je echte sponsen koopt. Het is

een natuurproduct dat stilaan met uitsterven bedreigd is. Uw ramen zullen ook niet properder zijn als je ze poetst met echte sponsen.

In de oude haven staat een Venetiaanse vuurtoren. Hij werd gebouwd tussen 1595 en 1601. Tijdens de Egyptische periode (1831 tot 1841) kreeg de toren de vorm van een minaret. De vuurtoren wordt nu niet meer gebruikt als vuurtoren. Het is nu een monument. Hij is 21 m hoog en bevindt zich op 26 m boven de zeespiegel. Het is nog één van de oudste, nog bestaande vuurtorens in Griekenland, maar ook een van de oudste nog bestaande vuurtorens in de Middellandse Zee en zelfs in de gehele wereld. De vuurtoren van Chania wordt terecht beschouwd als een parel en blikvanger van de stad.

Ik vond het zeer fijn om deze zeer toffe groep te mogen begeleiden. Ik heb er veel plezier aan beleefd.

De kleine pijnntjes en ongemakjes die veroorzaakt zijn door het wandelen zullen spoedig vergeten zijn.

Ook allen hartelijk bedankt voor het drinkgeld en vooral voor het mooie tekstje dat ik integraal hieronder weergeef :

Aan onze gids Ludwig :

Rustig, behulpzaam, georganiseerd en oplossingsgericht; dat typeert jou. Steeds voorbereid en geduldig probeer jij je "zootje ongeregeld" in de pas te laten lopen. Zonder schoenen, met blaren of stijve lenden jij zal het wandelvuurtje wel oppoken. Stapje vooruit, stapje achteruit, met perfecte tred leid jij ons door het prachtige Kreteense landschap. Zoals het leven zelf; met steile klim en dalen. We mogen echter niet dralen en worden regelmatig verleid door jouw verhalen. Met blik vooruit of vallen op onze stuit, dat maakt allemaal niet uit. Als Ludwig zegt: "Nog 2 minuten" dan pakken zijn rekruten snel hun attributen. We genoten

van zeer fijne dagen en dank zij jou waagden wij ons op nieuwe paden. Dankjewel heer Ludwig! We schenken jou geen schilderij van een ezel maar hebben genoten met elke vezel! En tot slot: we nemen herinneringen mee en laten voetstappen achter.

Team Kreta juni 2021.

Ik hoop jullie allemaal terug te ontmoeten op een van mijn volgende reizen.

Andere reisverslagen van deze jongen kun je terugvinden op www.ludwighaese.be

Ludwig D'Haese

benaltijdweg@gmail.com

Tekst

Ludwig D'Haese

Foto's :

Ludwig D'Haese en andere groepsleden